

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

Разумна Галина Іванівна

УДК 378.147:371.38:37.036

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ДО ЕСТЕТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ**

13.00.02 - Теорія і методика трудового навчання

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2002

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Херсонському державному педагогічному університеті, Міністерство освіти і науки України

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, професор

Гедвілло Олександр Іванович,

Херсонський державний педагогічний університет, професор кафедри загальної інженерної підготовки.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор

Пікельна Валерія Семенівна,

Криворізький державний педагогічний університет, декан індустріально-педагогічного факультету;

кандидат педагогічних наук, доцент

Андріяшин Володимир Іванович,

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, декан педагогічно-індустріального факультету.

Провідна установа Чернігівський державний педагогічний університет

імені Т.Г.Шевченка, кафедра педагогіки, психології і методики трудового та професійного навчання,

Міністерство освіти і науки України. м.Чернігів

Захист відбудеться "11" лютого 2003 р. о 14.30 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.053.05 в Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова, 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розіслано 25 грудня 2002 р.

Вчений секретар

спеціалізованої вченої ради

Гнеденко О.П.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Процес формування й становлення особистості та значущість педагогічної діяльності в умовах сучасної школи потребують від педагогічної науки удосконалення підготовки вчителів, пошуку нових шляхів і педагогічних умов підвищення якості та професіоналізму майбутнього спеціаліста.

Формування гармонійно розвиненої особистості з високим національним і культурним потенціалом, розвиненим почуттям прекрасного, усталеними естетичними смаками, готової до творчості у різних видах професійної діяльності, здатної керуватись естетичними принципами у житті й у побуті – складає основу мети естетичного розвитку особистості сучасної молоді людини, про що і говориться у “Концепції естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури”.

Те, що естетичне виховання не може зводитись лише до виховання мистецтвом, стає очевидним при аналізі естетичних аспектів трудової діяльності людини. Естетичний розвиток особистості, з одного боку, є результатом різноманітної діяльності людини, а, з іншого – має певний вплив на цю діяльність. Тому сферу естетичної активності людини розглядають у процесі її праці, суспільної діяльності та широкому колі моральних відносин.

У дослідженнях багатьох вчених відзначається, що праця – великий вихователь і вона є основою будь-якої естетичної діяльності, яка формує естетичні почуття, смаки, ідеали, розвиває здібності, правильно розуміти естетичні цінності, потребу у ствердженні прекрасного та величного у своїй праці, способі життя, у побуті, у моралі.

Вчитель трудового навчання має великий потенціал у здійсненні естетичного виховання, спрямованого на всебічний розвиток особистості, тому відповідна підготовка майбутнього вчителя трудового навчання є не менш необхідною, ніж кваліфікована освіта фахівців інших професій.

Сучасна психолого-педагогічна технологія налічує велику кількість досліджень із проблем підготовки майбутніх вчителів. У філософській та психолого-педагогічній літературі з підготовки студентів до педагогічної діяльності та естетичного виховання, зокрема, розглядаються різні підходи до вирішення даної проблеми. Питаннями професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів праці займалися багато вчених: С.Батишев, Є.Білозерцев, Ю.Васильєв, М.Жиделев, В.Зінченко, У.Нішаналієв, В.Сидоренко, Б.Сименач, Д.Тхоржевський та інші.

Окремі аспекти професійно-естетичної підготовки вчителів досліджували: М.Александров, М.Волошин, Е.Гришин, Г.Корольова, Г.Петрова, І.Толпигіна, Е.Третьякова, С.Анічкін, Г.Феміна та інші.

Методології естетичного виховання студентів були присвячені дослідження В.Бутенка, М.Веселовської, О.Комарової; естетичного виховання студентів засобами мистецтва і музики О.Баранової, Т.Брайченко, Л.Дементьєвої, О.Коробко. Професійні вміння студентів з естетичного виховання вивчали: Н.Тимошенко, Н.Фадєєва, а загальні питання підготовки вчителя до естетичного виховання дітей та учнів розглядалися в дисертаційних дослідженнях М.Волошина, Т.Зотєєвої, М.Левшенко, В.Сергієва, І.Толпигіної та інших.

Є окремі дисертаційні дослідження щодо підготовки вчителя обслуговуючої праці. Так, у своєму дисертаційному дослідженні Т.Кравченко розглядала загальні питання підготовки вчителя трудового навчання з основ кулінарії; Н.Знамеровська спрямувала своє дослідження на підготовку вчителя трудового навчання до розвитку художньо-конструкторських здібностей учнів основної школи; Г.Мамус досліджувала розвиток технічних здібностей майбутніх вчителів трудового навчання у процесі конструювання та моделювання швейних виробів; Л.Савка присвятила своє дослідження методиці вивчення “Української народної вишивки” майбутніми вчителями обслуговуючої праці; Т.Сиротенко вивчала питання підготовки студентів до керівництва гуртковою роботою учнів з українського декоративно-прикладного мистецтва; Л.Хоменко досліджувала питання підготовки вчителя трудового навчання до конструювання, моделювання, розробки технології і виготовлення швейних виробів.

Проте аналіз психолого-педагогічної літератури і дисертаційних досліджень з проблеми підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів на заняттях з обслуговуючої праці свідчить, що у науковій літературі ця проблема розроблена недостатньо. Як показує практика, естетичне виховання у школі на сьогоднішній день не відповідає соціальному замовленню на освіту, а стан естетичного виховання учнів викликає тривогу. Цей висновок ґрунтується на відомостях, одержаних нами у результаті анкетування й бесід із вчителями трудового навчання шкіл Миколаївської, Одеської, Херсонської областей та Автономної республіки Крим.

Аналіз програми з трудового навчання підтверджує, що естетичне й трудове виховання знаходяться в тісному взаємозв'язку. У змісті предмета “Трудове навчання” закладено великий потенціал для естетичного виховання учнів. Заняття з технології обробки матеріалів, зокрема, із технології обробки харчових продуктів і основ кулінарії надають великі можливості для

естетичного виховання учнів у процесі навчання, тож, для реалізації цієї можливості необхідна цілеспрямована підготовка студента, майбутнього вчителя трудового навчання.

Однак, на сучасному етапі між теорією й практикою формування професійної готовності майбутніх вчителів до реалізації змісту занять з трудового навчання в загальноосвітній школі склалися суттєві суперечності. Це пояснюється відсутністю науково-обґрунтованого, естетично спрямованого матеріалу у програмах та науково-методичної літератури з естетичного виховання учнів на заняттях; не розробленістю певної системи лабораторно-практичних занять, які мають естетичний аспект праці; дефіцитом висококваліфікованих кадрів.

Саме ці обставини й зумовили вибір **теми дослідження**: “Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи”.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження входить до планів науково-дослідної роботи кафедри трудового навчання та основ виробництва Херсонського державного педагогічного університету і належить до проблеми “Актуальні проблеми підготовки вчителя сучасної школи” (номер державної реєстрації 0198U007532). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради ХДПУ (протокол №5 від 22.02.1994 р.) та закординовано Радою з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології в Україні (протокол №4 від 4.06.1998 р.).

Об’єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх вчителів трудового навчання.

Предметом дослідження є процес формування готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці ефективності педагогічної технології, яка б забезпечила формування готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи.

Відповідно до мети дослідження були визначені такі **завдання**:

- провести аналіз психолого-педагогічної і методичної літератури з метою виявлення і узагальнення структури й змісту підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів;

- на основі аналізу літератури й експериментальних досліджень визначити сутність, структуру, зміст і рівні сформованості у студентів готовності до естетичного виховання учнів та виявити найбільш характерні етапи підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів;

- обґрунтувати модель процесу формування готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів;

- науково обґрунтувати програму курсу “Технологія приготування їжі” для підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів та експериментально перевірити її ефективність;

- експериментально перевірити ефективність запропонованої педагогічної технології з естетичного навчання та виховання студентів.

Методологічну основу дослідження становлять філософські положення теорії та практики пізнання й перетворення дійсності; положення психолого-педагогічної теорії про всебічний розвиток особистості та принципи єдності теорії та практики, гуманізму й демократизму освіти; психолого-педагогічна теорія розвиваючого навчання; діалектичний зв'язок об'єктивних факторів формування й розвитку особистості; принципи об'єктивно-діяльнісного підходу до створення навчально-виховної системи, спрямованої на естетичне виховання студентів.

Теоретичною основою дослідження є концептуальні положення про освіту, викладені у “Законі України “Про освіту”, в “Стандарті змісту освітньої галузі “Технології” (“Трудове навчання”), в “Доктрині освіти в Україні”, прийнятої II Всеукраїнським з'їздом працівників освіти і затвердженої Президентом України.

Теоретичною основою дослідження стало також звернення до базових положень, що стосуються змісту й визначення критеріїв професійної придатності та підготовки студентів до педагогічної діяльності (О.Абдулліна, К.Васильєв, Ф.Гоноболін, Н.Кузьміна, М.Левітов, В.Сластьонін, Л.Спірін та ін.); формування особистості та професійного становлення студентів і учнів шкіл (С.Батишев, І.Зязюн, Д.Тхоржевський та ін.); професійно-естетичної підготовки вчителів (Є.Грішін, Г.Петрова, В.Сергієв, І.Толпигіна та ін.).

Базою для проведення дослідно-експериментальної роботи були обрані інженерно-педагогічний факультет Херсонського державного педагогічного університету та загальноосвітні школи №18, 37 м. Херсона. Різними видами дослідницької діяльності було охоплено 52 вчителів трудового навчання Миколаївської, Одеської, Херсонської областей і Автономної республіки Крим. У дослідженні взяло участь 478 студентів, 36 викладачів університету, 182 учня 5-9 класів загальноосвітніх шкіл.

Організація дослідження. Дослідження здійснювалось поетапно протягом 1994-2002 років.

На першому етапі (1994-1996 рр..) – вивчалася й аналізувалася педагогічна, психологічна, філософська, методична, технічна література, що пов'язана з проблемою дослідження; розроблявся науковий апарат дослідження; вивчався стан досліджуваної проблеми в теорії та практиці підготовки майбутніх вчителів трудового навчання; визначалися підходи до розв'язання поставлених завдань; проводився підбір навчального матеріалу та розробка програми курсу “Технологія приготування їжі”; розроблялась програма та методика експериментального дослідження.

На другому етапі (1996-1999 рр..) – проводився формуючий експеримент із метою виявлення педагогічних умов, змісту підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів; перевірка результативності, форм організації і методів реалізації змісту програми курсу “Технологія приготування їжі”; розроблявся і впроваджувався у практику навчання студентів спеціальний розділ "Естетичне виховання учнів на заняттях із технології обробки харчових продуктів, основ кулінарії" до курсу "Теорія та методика трудового і професійного навчання"; здійснено діагностику рівнів сформованості готовності студентів до естетичного виховання учнів і їх естетичної вихованості та зібрано експериментальні дані.

На третьому етапі (1999-2002 рр..) – здійснювалася систематизація та узагальнення результатів дослідження; проводилася статистична обробка експериментальних даних; готувався текст дисертації; результати дослідження впроваджувалися у практику роботи вищих педагогічних закладів освіти.

Для розв'язання поставлених завдань був використаний комплекс **методів** дослідження: **теоретичні:** аналіз філософської, психолого-педагогічної та спеціальної літератури; вивчення та узагальнення досвіду роботи вищих навчальних закладів освіти з підготовки майбутніх вчителів до естетичного виховання; аналіз навчально-програмної документації з підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів; аналіз; синтез; систематизація отриманих даних; **емпіричні:** анкетування та опитування вчителів трудового навчання і учнів загальноосвітніх шкіл, студентів інженерно-педагогічних факультетів вищих педагогічних закладів освіти; бесіди; спостереження; експертна оцінка; педагогічний експеримент; методи математичної статистики і комп'ютерної обробки експериментальних даних.

Наукова новизна роботи полягає у реалізації предметно-діяльнісного підходу до визначення сукупності естетично спрямованих знань та вмінь, якими оволодівають майбутні вчителі трудового навчання з технології приготування їжі; у дидактичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці методики підготовки студентів до естетичного виховання учнів.

Практичне значення дослідження визначається тим, що: розроблено і впроваджено у навчальний процес підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів програму курсу “Технологія приготування їжі” і спеціальний розділ “Естетичне виховання учнів на заняттях із технології обробки харчових продуктів, основ кулінарії” до курсу “Теорія та методика трудового і професійного навчання”; розроблено та апробовано модель процесу формування готовності студентів до естетичного виховання учнів; за результатами дослідження апробовано й опубліковано методичні рекомендації: до виконання лабораторних робіт з “Технології приготування їжі”, до виконання курсового проекту з “Технології приготування їжі”, з організації контролю знань студентів з курсу “Технології приготування їжі”.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані як науково-методична основа у педагогічних вищих навчальних закладах освіти з підготовки майбутніх вчителів трудового навчання, на курсах підвищення кваліфікації вчителів.

Особистий внесок автора полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці основних ідей і положень досліджуваної проблеми; безпосередній організації і проведенні дослідно-експериментальної роботи; в консультуванні та забезпеченні методичними матеріалами педагогічні колективи вищих навчальних закладів освіти і вчителів експериментаторів.

Вірогідність одержаних результатів та зроблених висновків дослідження забезпечується опорою на фундаментальні психолого-педагогічні концепції навчання і естетичного виховання особистості; методологічною і теоретичною обґрунтованістю його вихідних положень; застосуванням методів науково-педагогічного дослідження адекватних його меті і завданням; експериментальною перевіркою педагогічної технології, його тривалістю; математичною обробкою та якісним аналізом результатів експерименту; апробацією їх у процесі впровадження в практику роботи педагогічних вищих навчальних закладів освіти.

Апробація та впровадження результатів дослідження. Основні матеріали дисертації розглядалися і обговорювалися на засіданнях та методичних семінарах кафедр педагогіки, трудового навчання та основ виробництва Херсонського державного педагогічного університету (1995-2002 рр.); на щорічних звітних наукових конференціях Херсонського державного педагогічного університету (1995-2002 рр.); на міжвузівській науково-педагогічній конференції присвяченій сучасним проблемам підготовки кадрів (м. Херсон, 1996 р.); Всеукраїнських науково-практичних конференціях: “Від творчого вчителя – до творчого учня” (м. Херсон, 1999 р.), “Особливості підготовки вчителя обслуговуючої праці у сучасних умовах” (м.

Херсон, 2000 р.); Всеукраїнській науково-методичній конференції “Питання викладання трудового навчання та креслення в закладах освіти” (м. Херсон, 2001 р.).

Матеріали дослідження впроваджено у практику роботи Глухівського державного педагогічного університету (довідка №1895 від 28.02.2002 р.), Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленко (довідка №01-10/858 від 27.02.02 р.), Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченко (довідка №1057 від 27.02.2002 р.), Технологічного університету Поділля (м. Хмельницький) (довідка №7 від 27.02.2002 р.), Херсонського державного педагогічного університету (довідка № 33 – 07/648 від 1.04.2002 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення і висновки дослідження відображено у 20 публікаціях, з них 5 – у фахових наукових виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається із вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (222 найменування) та 9 додатків. Повний обсяг дисертації становить 231 сторінку машинописного тексту, із яких основний текст – на 180 сторінках. Дослідження містить 6 рисунків, 10 таблиць.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність і доцільність дисертаційного дослідження, визначено його об’єкт, предмет, мету і основні завдання, теоретичні засади та методи дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне й практичне значення роботи, наведено дані про апробацію дослідження й впровадження його результатів у практику роботи вищих закладів освіти.

У **першому** розділі “Теоретичні основи підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів” проаналізовано сучасні підходи щодо проблеми підготовки майбутніх вчителів до професійної діяльності і до естетичного виховання учнів зокрема, розкрито професійно-педагогічні і психологічні основи підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів, структуру і зміст готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів.

У ході роботи аналізувалися структура і зміст та системний підхід до вирішення проблеми професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання. Нами було виявлено, що професія вчителя складається з різних за своїм значенням компонентів. По-перше, вчитель повинен володіти знаннями зі спеціальних предметів на сучасному науковому рівні, основи яких він повинен передати учням; по-друге, володіти особистісними якостями, які

необхідні педагогу та педагогічною майстерністю, що надають можливість не тільки впевнено передавати знання учням, але й цілеспрямовано діяти на свідомість, почуття та навчальну діяльність із метою формування їх особистості. Обидві якості вчителя нерозривні.

Професійно-педагогічна діяльність може розглядатись як певна система, котра має кінцеву множину характеристик, визначені функції, цілі, зміст, структуру. До її загальних характеристик відносяться: цільність, структурність, ієрархічність. Педагогічна система складається з взаємопов'язаних структурних і функціональних компонентів. Структурними компонентами педагогічної системи є педагогічна мета, навчальна інформація, форми педагогічних взаємодій, учні й педагоги. Функціональними компонентами педагогічних систем є: проєктуючий (перспективне планування завдань та засобів їх розв'язання у майбутній діяльності); конструктивний (проєктування та моделювання навчально-виховного процесу, відбір і композиція навчального матеріалу); комунікативний (спілкування та взаємовідносини з учнями, їх батьками, колегами, керівництвом); організаторський (організація різноманітних форм навчальної та позакласної роботи); гностичний (отримання знань про учнів, стан і успіхи навчально-виховного процесу, засвоєння передового досвіду). З урахуванням цих основних положень нами був зроблений висновок, що процес підготовки майбутніх вчителів трудового навчання є педагогічною системою.

Проведений аналіз наукових робіт, в яких досліджується проблема професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання свідчить про те, що якість підготовки спеціаліста будь-якого профілю у великій мірі залежить від ступеня обґрунтованості трьох основних компонентів навчального процесу: мети навчання (для чого вчити), змісту навчання (чого навчати), методів навчального процесу (як навчати). Мета підготовки майбутніх вчителів трудового навчання визначається, у першу чергу, одним із принципів педагогіки – принципом зв'язку навчання з практикою, з урахуванням суспільно-історичних умов, в яких вчитель повинен буде жити та працювати. Мета навчання зумовлює зміст освіти, тобто систему знань та вмінь. Будь-яке обґрунтування вмінь означає у той же час визначення необхідних майбутньому вчителю обсягу знань. Будь-яке вміння передбачає наявність завдання, яке буде вирішене за його допомогою. Тому система вмінь, що повинна включатися у мету навчання, визначається реальними життєвими проблемами, які повинен буде вирішувати майбутній вчитель. Відокремлювання і аналіз вмінь дозволяє одночасно визначити об'єм та зміст знань, які складають ці вміння.

Розглянувши системний підхід професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання, нашим наступним кроком було вивчення питань підготовки вчителя до естетичного виховання учнів. Вивчаючи психолого-педагогічну літературу з проблеми дослідження, ми звернули увагу на те, що вчені різнобічно підходять до розгляду цієї проблеми. Одні, розглядають естетичне виховання, як виховання здібності сприймати красу у житті та мистецтві (В.Шацька), як науково обґрунтований та практично здійснений комплекс педагогічних заходів (Г.Джимбладзе), інші – визначають естетичне виховання як цілеспрямований педагогічний процес формування естетичних якостей особистості, формування естетичної потреби, збагачення знань з основ різних видів мистецтва та естетики ((Е.Третьякова, С.Анічкін, З.Какімова, Н.Конишева). Г.Петрова розглядає естетичне виховання, як систему, що спрямована на всебічне формування та розвиток особистості під впливом сукупності естетичної дії.

Естетичне виховання комплексне: воно одночасно і сфера активності, практики і сфера повсякденної (практичної) свідомості, суспільної психології і передбачає взаємозв'язок між естетичними та практично-виробничими діяльностями, які у свою чергу з'єднані загальною сучасною метою всебічного гармонійного розвитку людини.

Метою естетичного виховання є розширення пізнання людей про різні види діяльності, формування світу їх почуттів, розвинення та ствердження творчого ставлення до життя.

По-перше, естетичне виховання починається зі створення певного запасу елементарних естетичних знань та вражень, без яких не можуть виникнути схильність, тяжіння, інтерес до естетично значущих предметів і явищ. Різнобічність та багатство знань про естетичне освоєння природи, про самого себе, просвіт художніх цінностей – основа формування широких інтересів, потреб та здібностей, які проявляються у тому, що їх володар у всіх способах життєдіяльності поводить себе як естетично розвинута особистість. У поєднанні естетичних знань з життям людини проявляється один із шляхів всебічного розвитку особистості. По-друге, завданням естетичного виховання є розвиток соціально - психологічних якостей особистості, які забезпечують їй можливість емоційно переживати та оцінювати естетично значущі предмети та явища і насолоджуватися ними.. По-третє, воно пов'язане з формуванням у кожного вихованця естетичної творчості. Головною метою цього процесу є виховання та розвиток таких якостей, потреб та здібностей особистості, які сприяють перетворенню індивіда в активного творця естетичних цінностей, дозволяють йому не тільки насолоджуватися красою світу, але й змінювати його за законами краси.

Аналізуючи основні аспекти естетичного виховання, ми дійшли висновку, що підготовка майбутнього вчителя трудового навчання до естетичного виховання учнів, полягає у єдності естетичного навчання й естетичного виховання, які здійснюються у змісті, різноманітних формах та методах навчально-виховного процесу і спеціальній діяльності студентів.

У процесі естетичного виховання розвиток людини стає об'єктом цілеспрямованого та планомірного впливу, що піддається соціальному управлінню й координації різнорідних його елементів. У результаті такого впливу відбувається прищеплення особистості певних норм, понять, поглядів, способів та форм діяльності, поведінки, соціальної активності, смаків, прийнятих у даному суспільстві.

Вченими-педагогами доведено, що естетичне виховання учнів не може реалізуватись відокремлено, бути відірваним від навчального процесу, воно є не тільки невід'ємною складовою у формуванні особистості, а й виступає його кінцевою метою і здійснюється не лише під час вивчення дисциплін естетичного та гуманітарного циклу, а й в процесі опанування іншими навчальними дисциплінами, позакласної та позашкільної діяльності учнів.

Особлива роль в естетичному вихованні особистості, належить вчителю і у значній мірі залежить від рівня його наукової і спеціальної підготовки і естетичної вихованості. Під естетичним вихованням особистості, ми розуміємо процес формування та розвитку естетичної свідомості, її структурних елементів: естетичних почуттів, потреб, смаків, ідеалів та оцінок, який сприяє естетично-творчому пізнанню та перетворенню дійсності особистістю. А під естетичною вихованістю – естетичні якості особистості, які відображають її естетичний розвиток. Такий підхід визначається положенням, що, лише пізнавши сутність явища, його внутрішню основу й зміст, суб'єкт може вплинути на об'єкт із метою практичного втілення педагогічного явища у практичну діяльність.

Психолого-педагогічними дослідженнями встановлено, що в основі будь-якої діяльності лежить готовність людини до її виконання. Проведене нами теоретичне дослідження психолого-педагогічної літератури з питань формування готовності студентів до естетичного виховання учнів дозволило виділити такі її структурні компоненти:

1) мотиваційний – позитивне відношення до естетичної діяльності та підготовки до естетичного виховання учнів;

2) орієнтаційний – знання теоретичних основ естетичного виховання учнів у єдності об'єктивних закономірностей, цілей, завдань, змісту та способів естетико-педагогічного впливу;

3) операційний – оволодіння вміннями та навичками, необхідними для творчого виконання естетичного виховання;

4) емоційно-оціночний – самооцінка своїх особистісних та естетичних якостей;

5) вольовий – усвідомлення відповідальності за результати своєї діяльності з естетичного виховання учнів;

6) психофізіологічний – формування індивідуального стилю діяльності з естетичного виховання учнів.

У ході констатуючого експерименту, вивчаючи стан проблеми, дійшли висновку, що реальний рівень готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів не відповідає сучасним вимогам: більшість випускників інженерно-педагогічного факультету не мають високого рівня готовності до естетичного виховання учнів основної школи і проявляють професійну некомпетентність у питаннях здійснення естетичного виховання учнів на заняттях з технології обробки харчових продуктів і основ кулінарії. Це зумовлюється наступними причинами:

а) відсутністю цілеспрямованої, систематичної роботи з формування готовності студентів до естетичного виховання учнів із боку викладацького складу, що пояснюється недостатнім рівнем професійної компетентності в цьому питанні;

б) відсутністю у програмах багатьох дисциплін, які вивчають майбутні вчителі трудового навчання, матеріалу, який має естетичні аспекти.

При визначенні рівнів сформованості готовності студентів до естетичного виховання учнів (РГЕВ) і рівнів естетичної вихованості студентів (РЕВ) у групах зі спеціалізації “Обслуговуюча праця” було встановлено низький рівень їх розвитку (таблиця 1).

Таблиця 1.

Рівні сформованості готовності студентів до естетичного виховання учнів
та рівні естетичної вихованості студентів на початок експерименту (%)

№ п/п	Показники рівнів	Експериментальна група (33 особи)		Контрольна група (35 осіб)	
		РГЕВ	РЕВ	РГЕВ	РЕВ

1.	Високий	—	—	—	—
2.	Середній	39	42	40	46
3.	Низький	61	58	60	54

Проведений нами констатуючий експеримент дозволив зробити висновки, що успішне вирішення проблеми підготовки майбутніх вчителів до естетичного виховання учнів вимагає використання естетико-розвиваючих можливостей фахових дисциплін у навчальному процесі. Для майбутніх вчителів трудового навчання зі спеціалізації “Обслуговуюча праця” однією з таких дисциплін може бути і “Технологія приготування їжі”.

У другому розділі “Процес підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів” визначено педагогічні умови, зміст і методика підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до естетичного виховання учнів.

У ході нашого експериментального дослідження, розглядаючи організацію процесу підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до естетичного виховання учнів, головною умовою ми визначили соціальні вимоги, у відповідності з якими навчальний заклад організує процес навчання й виховання, а основою цього процесу є формування готовності студентів до його реалізації. Процесуальну сторону моделі педагогічного процесу, який ми пропонуємо представлено у вигляді схеми (рис. 1). Щоб ця схема працювала необхідне педагогічне керівництво, цілеспрямована, творча, конкретна діяльність викладача, який бере участь у цьому процесі.

Провівши аналіз процесу підготовки майбутніх вчителів трудового навчання, ми змогли визначитися з основними складовими формування теоретичного й практичного досвіду студентів до естетичного виховання учнів. Формування теоретичного досвіду з естетичного виховання учнів полягає в оволодінні студентами знаннями з етики, естетики, естетичного виховання учнів у процесі вивчення таких дисциплін: філософських, психологічних, педагогічних, спеціальних і методичних. А формування практичного - можливе у процесі виробничо-педагогічної і -технологічної практик, навчально-наукової роботи, виконанні дипломних та курсових робіт, лабораторних і практичних робіт із спеціальних і методичних дисциплін з естетичною спрямованістю викладаємого матеріалу.

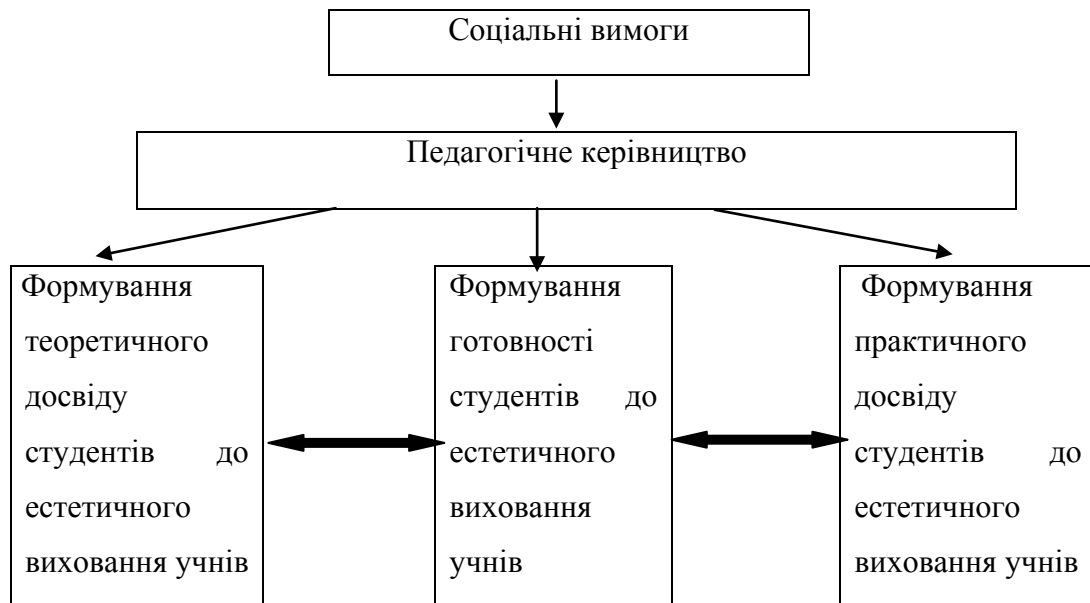

Рис. 1. Структура організації процесу підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до естетичного виховання учнів.

Як видно з результатів зрізів констатуючого експерименту високого рівня готовності до естетичного виховання учнів немає жоден студент ні в експериментальній, ні в контрольній групі. На усунення цієї різниці ми розробили педагогічні умови, які полягають:

- в естетичному вихованні самих студентів при опануванні фахових дисциплін, які є основою для реалізації шкільних програм і формуванні їх готовності до естетичного виховання учнів основної школи;
- в методичній підготовці студентів до реалізації естетичної діяльності з учнями.

Наше дослідження проводилося у процесі занять з предмету “Технологія приготування їжі”, на основі якого базується шкільний курс трудового навчання з технології обробки харчових продуктів (у 5-9 класах) та основ кулінарії (у 10-11 класах). Підготовку майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів ми проводили у декілька етапів.

На першому етапі, у процесі вивчення технології приготування їжі здійснювалося естетичне виховання студентів і формування їх готовності до цієї діяльності з учнями.

На другому етапі, при вивченні курсу методики трудового навчання, студенти отримали, поряд із знаннями і вміннями з методики викладання предмету “Трудове навчання”, також спеціальні знання і вміння з методики естетичного виховання учнів на заняттях з технології обробки харчових продуктів та основ кулінарії.

На третьому етапі, під час проходження виробничо-педагогічної практики, студенти закріплювали знання і вміння з названих дисциплін та спеціальні знання і вміння з естетичного виховання учнів.

У відповідності з визначеними нами педагогічними умовами для спеціальної підготовки, була розроблена і впроваджена у практику навчання студентів інженерно-педагогічного факультету Херсонського державного педагогічного університету авторська програма дисципліни “Технологія приготування їжі”.

Мета курсу – озброїти студентів – майбутніх вчителів трудового навчання, необхідними знаннями і вміннями з технології приготування їжі, здійснити його естетичне виховання і підготувати їх до естетичного виховання учнів середніх навчальних закладів освіти.

Програма передбачала, поряд з вивченням теоретичного матеріалу на лекціях і використанням набутих знань на лабораторно-практичних заняттях, опанування студентами таких питань як: історія розвитку кулінарії як мистецтво приготування їжі; естетика праці приготування їжі; основи фізіології харчування; естетика виробництва продукції громадського харчування; сервірування столу до сніданку, обіду, вечері, банкетів, прийомів та естетичні вимоги що ставляться до них; використання кольорів в оформленні естетично сервірованого столу; культура харчування людини як невід’ємна частина естетично вихованої людини; етикет вживання їжі; культура поведінки за столом; гостинність та застольний етикет; етика організації та проведення банкетів і прийомів; естетичні вимоги що ставляться до робочого місця кухаря; естетичні вимоги що ставляться до напівфабрикатів з овочів, риби, м’яса, птиці; естетичні вимоги до оформлення та подавання страв до столу; національні традиції естетичного оформлення страв української кухні; вплив режиму теплової обробки на зовнішній вигляд, колір, запах страв; гармонії смаку, запаху, зовнішнього вигляду готових страв на апетит та засвоєння їжі. У відповідності до цих теоретичних питань студенти повинні оволодіти вміннями які визначені пояснювальною запискою програми.

Аналіз літературних джерел і практика роботи вищих навчальних закладів освіти показали, що навчальний матеріал багатьох предметів ще недостатньо несе інформації з підготовки студентів до естетичного виховання учнів. І, зокрема, недостатньо висвітлено це питання у курсі “Теорія та методика трудового і професійного навчання”. З цією метою нами розроблено і впроваджено у курс “Теорія та методика трудового і професійного навчання” спеціальний розділ: “Естетичне виховання учнів на заняттях із технології обробки харчових продуктів”. У ході експериментальної роботи, при вивченні цього розділу, була здійснена методична підготовка

студентів до естетичного виховання учнів на заняттях з технології обробки харчових продуктів, що відповідає педагогічним умовам, висунитими в нашому дослідженні. Правильність обраного нами шляху підготовки майбутнього вчителя трудового навчання до естетичного виховання учнів підтверджується тим, що загальні оцінки за педагогічну практику студентів в експериментальних групах, у порівнянні з контрольними групами, були вищі. Студенти експериментальних груп мали більше оцінок “відмінно”- на 13,5% ніж студенти контрольних груп; оцінок “добре” було на 9% більше у студентів в експериментальних групах ніж у студентів в контрольних групах; оцінок “задовільно” було менше на 22,6% у студентів в експериментальних групах ніж у студентів в контрольних групах. В обох групах виробничо-педагогічна практика студентів була зарахована, але середній бал загальної оцінки за виробничо-педагогічну практику студентів експериментальних груп був на 0,4 бали вище ніж у студентів контрольних груп.

Спостереження, бесіди, відгуки керівників виробничо-педагогічної практики, звіти студентів показали, що здійснена нами теоретико-практична підготовка найбільш ефективно сприяє професійному становленню майбутнього вчителя, його майстерності і є початковим досвідом у професійно-педагогічній діяльності з естетичного виховання учнів основної школи.

Результати динаміки рівня готовності студентів до естетичного виховання учнів і рівня естетичної вихованості студентів наведено у таблиці 2.

Таблиця 2.

Динаміка рівня готовності до естетичного виховання учнів
і рівня естетичної вихованості студентів

Порядковий Номер	Зрізи					
	Констатуючий		Проміжний		Підсумковий	
	РГЕВ	РЕВ	РГЕВ	РЕВ	РГЕВ	РЕВ
Експериментальна група						
Середній показник групи	1,4	1,4	2,1	1,7	2,5	2,4
Контрольна група						
Середній показник	1,5	1,5	1,5	1,5	1,8	1,6

групи						
-------	--	--	--	--	--	--

Порівняльний аналіз результатів дослідження експериментальної та контрольної груп показав, що, запропоновані нами педагогічні умови підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів, дали позитивні результати у формуванні готовності студентів до естетичного виховання учнів та, подальшому естетичному вихованні особистості кожного студента зокрема. Дані констатуючого та формуючого експериментів свідчать про те, що процес формування готовності студентів до естетичного виховання учнів в експериментальній групі здійснювався ефективніше, ніж у студентів контрольної групи. Позитивні результати спостерігалися і у зрушенні рівнів естетичної вихованості самих студентів.

Перевірка достовірності результатів експерименту за допомогою математичної обробки підтвердила, що отримані дані не обумовлювалися випадковістю, а є результатом запропонованої нами педагогічної технології підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило сформулювати такі **висновки**:

1. Прогрес усієї системи освіти залежить від якісних змін у підготовці вчителя, який є носієм культурного потенціалу народу. Без кваліфікованого, грамотного, культурного вчителя неможливий всебічний розвиток дитини, який передбачає розвиток її талантів; розумових, фізичних та естетичних здібностей; пізнавальних можливостей та якостей особистості, тому професійна підготовка вчителя і, зокрема, вчителя трудового навчання так актуальна на сьогодні.

2. Належна підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів буде ефективнішою, якщо процес підготовки педагогічних кадрів обумовити педагогічно конкретизованою метою та науково обґрунтованим змістом навчання, спрямованого на формування у студентів спеціальних та методичних знань і вмінь.

3. Теоретичний аналіз психолого-педагогічної і методичної літератури дозволив нам визначитися із системним підходом, структурою і змістом професійної підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів і виділити її етапи. Вони полягають у тому що, у процесі вивчення технології приготування їжі повинно здійснюватися естетичне виховання студентів і формування їх готовності до цієї діяльності з учнями, а при вивченні курсу методики трудового навчання, студенти повинні отримати, поряд із знаннями і вміннями з

методики викладання предмету “Трудове навчання”, також спеціальні знання і вміння з методики естетичного виховання учнів безпосередньо на заняттях з технології обробки харчових продуктів та основ кулінарії. Виробничо-педагогічна практика студентів має слугувати реалізації закріплення знань і вмінь з названих дисциплін та спеціальних знань і вмінь з естетичного виховання учнів.

4. Вирішення проблеми підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів можливе за умови формування готовності самих студентів до цієї діяльності. Модель формування готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів складається з формування теоретичного й практичного досвіду студентів з естетичного виховання учнів, з педагогічного керівництва викладачів, а рівень готовності студентів до цієї діяльності слід розглядати як цілісний прояв особистості, який необхідно розвивати у відповідності до творчих характеристик, і який складається з мотиваційного, орієнтаційного, операційного, емоційно-оціночного, вольового, психофізіологічного компонентів готовності.

5. На основі положень і висновків, обґрунтованих за результатами нашого експериментального дослідження, запропоновано авторську програму дисципліни “Технологія приготування їжі” для підготовки майбутніх вчителів трудового навчання в педагогічних вищих навчальних закладах освіти. Програма розрахована на 162 години (співвідношення теоретичного і практичного компонентів становить 54/108), включає тематику і зміст лекційних і лабораторно-практичних занять. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання з цього курсу спирається на ряд принципів положень, зокрема, організацію навчальної діяльності у вищому навчальному закладі освіти, естетичну спрямованість навчального матеріалу. При цьому набуває важливого значення врахування вимог до особистості майбутнього вчителя, його спеціальної підготовки та готовності до естетичної діяльності. Ефективність запропонованої програми курсу “Технологія приготування їжі” підтверджено експериментальною перевіркою.

6. На основі теоретичного і експериментального дослідження нами доведено що:

- навчальні дисципліни у педагогічних вищих навчальних закладах освіти мають естетико-розвиваючі можливості і цей потенціал необхідно використовувати з метою формування спеціаліста високого рівня, майстра своєї справи;

- здійснення технології організації підготовки студентів до естетичного виховання учнів можливо за умови використання усіх видів професійної діяльності особистості, які є інтенсивним стимулом розвитку їх творчого потенціалу;

- розроблена нами методика формування готовності студентів до естетичного виховання учнів може бути перенесена в інші галузі педагогічної діяльності;

7. Запропонована у дослідженні технологія ефективна і не вимагає додаткових матеріальних витрат на підготовку майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи.

Дисертація не претендує на вичерпний розгляд усіх аспектів дослідження даної проблеми. Подальшого розвитку потребує розробка та застосування нових інформаційних технологій з підготовки майбутніх вчителів трудового навчання і методика естетичного виховання учнів з окремих спеціальних дисциплін.

Основні положення дослідження відображено у **20 публікаціях автора**, серед яких:

1. Разумна Г.І. Знання, вміння та навички як компоненти готовності майбутнього вчителя до естетичного виховання учнів. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. - Вип. 6. – Херсон: ХДПУ, 1998. – С.67-72.
2. Разумна Г.І. Творчі начала у підготовці майбутніх вчителів до естетичного виховання учнів. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Бюлетень ВАК України 1999р., №4.- Вип. 12. – Херсон: ХДПУ, 2000. – С.92-97.
3. Разумна Г.І. Естетичне виховання вчителя в процесі професійної підготовки. Збірник наукових праць. Педагогічні науки. - Вип. 18. – Херсон: ХДПУ, 2000. – С.126-132.
4. Гедвилло О.І., Разумна Г.І. Формування готовності майбутнього вчителя обслуговуючої праці до естетичного виховання. Трудова підготовка в закладах освіти. – 1999. – №2. – С.11-16.
5. Разумна Г.І. Організація самостійної роботи студентів в процесі вивчення курсу “Технологія приготування їжі”. Молодежь, труд, профессия: Материалы международной научно-практической конференции в г. Херсоне (13 – 18 сентября 1993г.). – Херсон, 1994. – С.66-68.
6. Разумна Г.І. Особливості естетичного виховання у процесі трудового навчання. Науково-методичне забезпечення діяльності сучасної професійної школи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11-14 травня 1994р., м. Львів). Ч.2. – Київ, 1994. – С.153.
7. Разумна Г.І. Формування естетичної культури студентів. Проблеми наступності та інтеграції змісту навчання у системі “школа – ПТУ - ВНЗ”. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Вінниця, травень 1996р.). – Вінниця, 1996. – С.235-236.

8. Гедвилло А.И., Разумная Г.И. Программы педагогических институтов. Технология приготовления пищи. Для специальности 03.02.03. “Труд и профессиональное обучение”. – Херсон: ХГПИ, 1996. – 20с.
9. Гедвілло О.І., Разумна Г.І. Методичні рекомендації по виконанню лабораторних робіт з курсу “Технологія приготування їжі”. Розділ “Естетичне виховання студентів”. – Херсон: ХДПУ, 2001. – 48с.

АНОТАЦІЇ

Разумна Г.І. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів основної школи. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 — теорія і методика трудового навчання. Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Київ, 2002.

Дисертація містить аналіз підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до професійно-педагогічної діяльності взагалі і до естетичного виховання учнів основної школи зокрема.

У роботі обґрунтовано систему підготовки майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів, основою якої є соціальні вимоги до підготовки відповідних фахівців, педагогічне керівництво, формування готовності студентів до естетичного виховання учнів.

На основі аналізу структури і змісту готовності визначені складові компоненти готовності майбутніх вчителів трудового навчання до естетичного виховання учнів. Визначення компонентів готовності стало передумовою для розробки критеріїв і показників прояву якісних ознак, які характеризують різні боки готовності студентів до естетичного виховання учнів, а їх сукупність формує уявлення про ступінь його розвитку.

Розроблена експериментальна програма курсу: “Технологія приготування їжі”, має естетико-розвиваючі можливості у процесі вивчення якої, здійснюється естетичне виховання студентів і формується їх готовність до естетичного виховання учнів на заняттях зі шкільного курсу з технології обробки харчових продуктів, основ кулінарії.

Теоретично обґрунтовані й експериментально перевірені результати проведеного дослідження можуть бути використані як науково-методична основа для вдосконалення підготовки майбутніх вчителів трудового навчання.

Ключеві слова: професійно-педагогічна підготовка, готовність, естетична освіта, естетичне виховання, естетичний розвиток, трудове навчання.

Разумная Г.И. Подготовка будущих учителей трудового обучения к эстетическому воспитанию учащихся основной школы. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика трудового обучения. Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, Киев, 2002.

Диссертация посвящена проблеме подготовки будущих учителей трудового обучения к эстетическому воспитанию учащихся, как неотъемлемой части их профессиональной деятельности.

На основе философской психолого-педагогической, методической литературы в работе рассмотрены понятия “система”, “готовность”, “эстетическое воспитание”, “эстетическое образование”, “эстетическое развитие”.

В работе проанализированы основные подходы к профессионально-педагогической деятельности будущих учителей трудового обучения вообще и к эстетическому воспитанию школьников в частности. В исследовании дан анализ состояния эстетического воспитания в процессе трудового обучения и в учебно-воспитательном процессе высшего учебного заведения. Отсюда сделан вывод о недостаточной разработанности проблемы подготовки будущих учителей трудового обучения к эстетическому воспитанию учащихся.

В основе подготовки студентов к эстетическому воспитанию учащихся лежат социальные требования к подготовке будущих учителей, педагогическое руководство процессом подготовки будущих учителей трудового обучения к эстетическому воспитанию учащихся, в результате которого формируется готовность студентов – будущих учителей трудового обучения, к осуществлению эстетического воспитания учащихся.

Термин “готовность” автором рассматривается как целостное проявление личности, особенное психическое состояние и качества личности, которые характеризуют различные стороны готовности студентов к эстетическому воспитанию учащихся, а их совокупность формирует представление о степени её развития. Готовность студентов к эстетическому воспитанию учащихся, в работе, определена следующими структурными компонентами: 1) мотивационный – позитивное отношение к эстетической деятельности и подготовке к эстетическому воспитанию учащихся; 2) ориентационный – знание теоретических основ

эстетического воспитания учащихся в единстве объективных закономерностей, целей, задач, содержанию и способов эстетико-педагогического влияния; 3) операционный – владение умениями и навыками необходимыми для творческого выполнения эстетического воспитания учащихся; 4) эмоционально-оценочный – самооценка своих личных и эстетических качеств; 5) волевой – осознание ответственности за результаты своей деятельности по эстетическому воспитанию учащихся; 6) психофизиологический – формирование индивидуального стиля деятельности по эстетическому воспитанию учащихся.

Формирование готовности студентов к эстетическому воспитанию учащихся в работе рассматривается в процессе формирования теоретического и практического опыта студентов по эстетическому воспитанию учащихся. На основе анализа психолого-педагогической литературы по подготовке будущих учителей, автором выделены такие педагогические условия:

- эстетическое воспитание самих студентов в процессе изучения специальных дисциплин, которые являются базовыми в реализации школьных программ и формирование их готовности к эстетическому воспитанию учащихся основной школы;

- методическая подготовка студентов к эстетическому воспитанию учащихся.

Акцентом работы является то, что учитывается специфика профессионально-педагогической деятельности учителя трудового обучения и организация подготовки будущих учителей к эстетическому воспитанию учащихся рассматривается в процессе изучения дисциплины: “Технология приготовления пищи”.

В связи с этим, автором разработана и экспериментально апробирована учебная программа по дисциплине “Технология приготовления пищи”, нацеленная на эстетическое воспитание студентов и подготовке их к профессионально-педагогической деятельности по эстетическому воспитанию учащихся.

Дисциплина: “Технология приготовления пищи” имеет эстетико-развивающие возможности, в результате изучения которой осуществляется эстетическое воспитание студентов и формируется их готовность к эстетическому воспитанию учащихся на занятиях по технологии обработки пищевых продуктов, основ кулинарии в основной школе.

Методическая подготовка будущих учителей трудового обучения автором рассматривается в процессе разработанного специального раздела: “Эстетическое воспитание учащихся на занятиях по технологии обработки пищевых продуктов, основ кулинарии”, в курсе: “Теория и методика трудового и профессионального обучения”, а также, в процессе выполнения научно-исследовательских работ, дипломных работ, производственно-педагогической практики.

Теоретически обоснованные и экспериментально проверенные результаты проведенного исследования, могут быть использованы как научно-педагогическая основа для усовершенствования процесса подготовки учителей трудового обучения.

Ключевые слова: профессионально-педагогическая подготовка, готовность, эстетическое воспитание, эстетическое образование, эстетическое развитие, трудовое обучение.

Razumnaya G.I. Preparations of the future teaches of the labour education to the aesthetic upbringing of the secondary school's purple. – Manuscript.

The thesis for the scientific degree of the Candidate of Pedagogical sciences on the speciality 13.00.02 – Theory and methods of labour training . – The M.P. Dragomanov national Teacher's Training University, Kiev, 2002.

This dissertation is dedicated to the problem with preparations of the future teaches of the labour education to the aesthetic upbringing of the purple as inescapable part of their professional activities.

Using philosophic psychological-pedagogical, methodical literature, this work has taken up following conceptions: “system”, “readiness”, “aesthetic upbringing”, “aesthetic education”, “aesthetic development”, “creative work”.

This work analyzes primary approaches to the professional-pedagogical activity of the future teachers of the labour education on the whole and to the aesthetic upbringing of the purple in particular.

There are based pedagogical conditions of the future teaches' preparations of the labour education to the aesthetic upbringing of the purples, developed pedagogical system of the student's preparations to the aesthetic upbringing of the purples, developed and approved curriculum of the “Technology of the food preparations” course. That course is aimed to the aesthetic upbringing of the purples and their preparation to the psychological-pedagogical activity of the aesthetic upbringing of the purples.

Results are based on the experimental investigations and can be used as a scientific-pedagogical basis for the advanced process of the future teaches of the labour education.

Key words: system, readiness, aesthetic upbringing, aesthetic education, aesthetic development, creative work.

